

Lost in transitions?

.....NOT

Scene fra filmen: Lost in translation

Disposisjon

Kl. 10.00-10.30 Velkommen og presentasjon

Kl. 10.30-10.45 Hva er en overgang? Introduksjon av tema. Drops til ettertanke

Kl. 10.45-11.00 Refleksjon/gruppearbeid

Kl. 11.00-11.15 Pause

Kl. 11.15-12.00 Fra eldst til yngst – samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole

Kl. 12.00-12.30 Lunsj

Kl. 12.30-13.15 Nøkkelelementer til en god overgang

Kl. 13.15-13.30 Pause

Kl. 13.30-14.15 Sakkyndig vurdering, enkeltvedtak og IOP

Kl. 14.15-14.30 Kjenner vi barnet? – En kartlegging som leder til refleksjon.

Kl. 14.30-14.45 Pause

Kl. 14.45-15.00 Samle trådene.

Bjørn

Bjørn hadde lært å bruke håndtegn mens han gikk i barnehagen. Da han skulle begynne på skolen, kom han til en skole der ingen kunne håndtegn eller ville satse på denne kommunikasjonsformen. De ville at han skulle lære å snakke. Ingen forsto tegnene han prøvde å kommunisere med. Det lyktes heller ikke å lære Bjørn å snakke. Etter to år forsto man at Bjørn sannsynligvis aldri ville lære å snakke og at han måtte ha en annen måte å kommunisere på. Tegnspråk ble igjen aktuelt, men skolens personale hadde ingen kompetanse på dette. Skolen hadde heller ikke ressurser til å starte tegnspråkkurs for de ansatte. Bjørn fikk etter hvert begynne på en spesialavdeling ved en annen skole. Der hadde de tegnkompetanse. Han viser stor glede når andre nå bruker tegn i kommunikasjon med ham og også forstår de tegnene han kan. Nå kan han også videreutvikle de språk- og kommunikasjonsferdighetene han har, og han kan være en mer aktiv medspiller i egen hverdag.

(fra Storvik og Martinsen 2011 s.16)

Overgang-overganger-overgangene

- Anticipated
- Unanticipated
- Non event
- Sleeper

Menneskene som komplekse nettverk

Fra eldst til yngst

- ▶ Veileder samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole

Rammeplan for barnehagene sier:

Barn skal få ta avskjed
med barnehagen på en god
måte

og

glede seg til å begynne
på skolen.

Bilde: Stockbilder

Veilederen anbefaler at:

- ▶ Barnehagetiden avsluttes på en god måte og skolen og SFO forbereder seg på å ta imot barnet.
- ▶ Barnet blir kjent med skolen i god tid før første skoledag.
- ▶ Det er sammenheng og progresjon i læringsinnholdet i barnehage og skole.

Bilde: Stockbilder

Veilederen anbefaler at:

- ▶ Kommunen har et overordnet ansvar for at alle barn får en god overgang fra barnehage til skole. Dette gjelder både private og kommunale og offentlige barnehager og skoler.
- ▶ Kommunen initierer, planlegger, kontrollerer og følger opp samarbeidstiltak gjennom overordnede planer. Planene bør inkludere både kommunale og private barnehager og skoler.
- ▶ Barnehage- og skoleeier har det overordnede ansvaret for å legge til rette for samarbeid.

Bilde: Stockbilder

BARN MED BEHOV FOR SÆRSKILT TILRETTELEGGING OG OPPFØLGNING

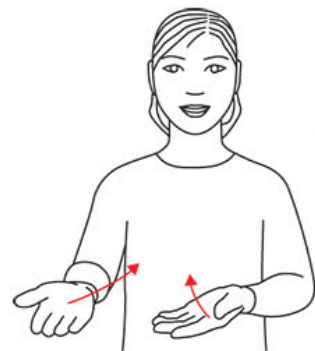
- ▶ Barnet skal møte særlig initiativ fra skolens side, slik at det kan nyttiggjøre seg et stimulerende og tilrettelagt opplæringstilbud.
- ▶ Barnet og foreldrene skal møte inkluderende holdninger.
- ▶ Skolen må gjøre seg godt kjent med barnet, ikke bare diagnosen eller behov for spesiell tilrettelegging.
- ▶ Klargjøre hvem som skal ha ansvaret for barnet i den daglige skolesituasjonen.

Bilde: Utdanningsforbundet

Planlegge tilrettelegging tidlig

- ▶ Skolen skal sikre seg nødvendig kompetanse om f.eks. Alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK), medisinerer, spesialpedagogiske arbeidsmetoder osv.

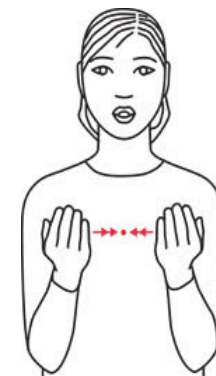
© Statped

VELKOMMEN

© Statped

TIL

© Statped

SKOLEN

Bilde: Normedia

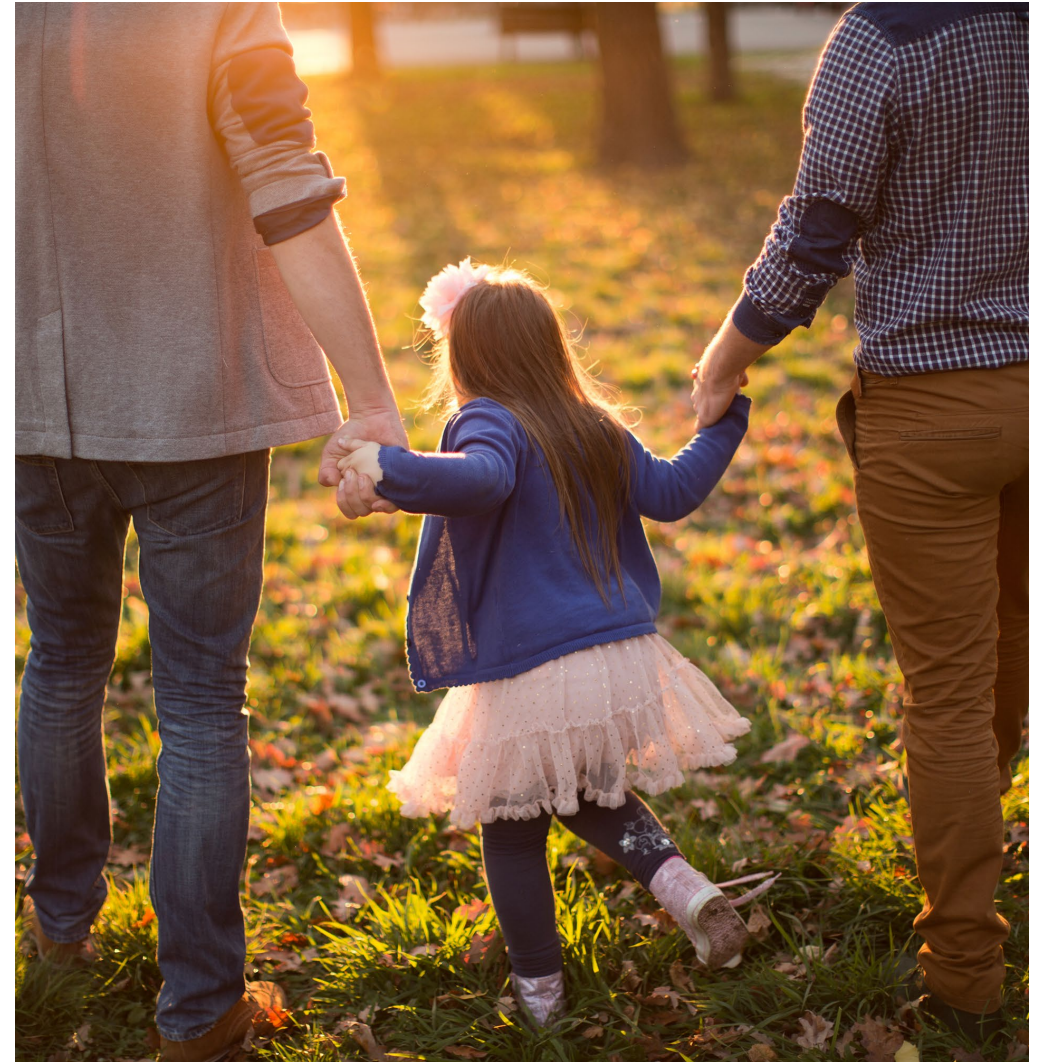
ANSVARSGRUPPEMØTER OG ANDRE MØTER

- ▶ **Ansvarsgruppemøter** – koordinator.
(*Min kommentar: Barnekoordinator*)
 - ▶ Mål med ansvarsgruppe er å samordne tiltak og planer for et helhetlig tilbud.
 - ▶ Viktig rolle i planlegging av ansvarsfordeling i overganger.
- ▶ **Samarbeidsmøter** med f.eks. skole eller andre aktuelle instanser.
- ▶ **Utviklingssamtale.**

Bilde: minskole.no

- ▶ Barnehagen skal, i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang fra barnehage til første klasse og eventuelt skolefritidsordningen.
- ▶ Dette skal skje i nært samarbeid med barnets hjem.

Bilde: Stockbilder

FORELDRE MÅ OGSÅ MED

FAMILIENS STØTTE GIR KONTINUITET OG TRYGGHET

- ▶ FAMILIENS ENGASJEMENT OG KUNNSKAP ER SENTRALT I OVERGANGEN FRA BARNEHAGE TIL SKOLE.
- ▶ INFORMERTE, POSITIVE OG DELTAKENDE FORELDRE BIDRAR TIL Å TRYGGJE OG MOTIVERE BARNET.

Bilde: Stockbilder

FOREDLRE SKAL GIS GODE MULIGHETER TIL Å DELTA

- ▶ I barnehage – daglig uformell kontakt ved levering og henting.
- ▶ Skole – ofte mer begrenset kontakt.
- ▶ Foreldre må få informasjon om skolens forventninger om medvirkning og samarbeid.
- ▶ Skolen må lytte til foreldres forventninger.
- ▶ Fremme gjensidig kontakt og informasjon!

Bilde: Stockbilder

Veilederen anbefaler at:

- ▶ Foreldre godkjenner informasjonsoverføring fra barnehage til skole og har muligheter for aktiv medvirkning i denne.
- ▶ Lærere i barnehage og skole har felles møteplasser for forventningsavklaringer, kompetanseutvikling og felles planlegging.

Bilde: Stockbilder

FORELDRES ROLLE VED OVERLEVERING AV INFORMASJON

- ▶ Barneloven §30 – lovfestet rett og plikt å ta avgjørelser på vegne av barnet.
- ▶ Foreldre må være med å legge premisser for informasjonsoverlevering.
- ▶ Få innsyn i og avgjøre hvilken informasjon som følger i overganger.

Bilde: Stockbilder

MINORITETSSPRÅKLIGE FAMILIER

- ▶ Kan by på særlige utfordringer, spesielt når det er første skolestarteren i familien.
- ▶ Språk, behov for tolk, skriftlig informasjon osv.
- ▶ Religiøse og kulturelle særpreg.
- ▶ Egne skoleerfaringer og forventinger til skole.

Bilde: Stockbilder

Ansatte i skole og SFO bør også besøke barnehagen for å bli kjent med den læringstradisjonen barnet kommer fra.

Bilde: Stockbilder

Starting strong 2017, OECD-rapport

De beste læringsresultatene oppnås når kognitive og emosjonelle læringsprosesser går parallelt.

(**Kognisjon** (fra [latin](#): *Cognitio* erkjennelse) viser til temaer som oppfatning og tenking, oppmerksomhet, persepsjon, hukommelse, problemløsning, avgjørelser, resonnering, språk og kommunikasjon. Kilde: Wikipedia)

Bilde: Stockbilder

- ▶ Barnehage og skole har ulike mandat, men fagområdene og fagene er i stor grad sammenfallende.
- ▶ Vekt på språklig, sosial og kulturell kompetanse.

Bilde: Stockbilder

GODE OVERGANGER FOR BARNET

Målet må være å skape forbindelseslinjer mellom de to institusjonene slik at det ikke overlates til barnet selv å finne veien i alt det nye det møter.

Bilde: Stockbilder

FADDERORDNINGER

Mange skoler har fadderordninger. Støtte fra en som kjenner skolen fra før.

Bilde: Stockbilder

Barnets stemme

Barnets stemme skal bli hørt.
Hvordan kan vi ivareta dette?
Viktig med samarbeid mellom
de som kjenner barnet!

Bilde: Stockbilde

EN VELLYKKET SKOLESTART UT I FRA EN 5-6-ÅRINGS PERSPEKTIV KAN BESKRIVES SLIK:

- ▶ Jeg har fått en god avskjed med barnehagen.
- ▶ Jeg har med meg erfaringer fra barnehagen.
- ▶ Jeg bevarer gleden ved å begynne på skolen.
- ▶ Jeg føler meg trygg på skolen.
- ▶ Jeg har verdifulle relasjoner i skolen.

Bilde: Stockbilder

Læreplanverket for kunnskapsløftet (LK20), sakkyndig vurdering, enkeltvedtak og IOP.

Opplæringsloven

§ 1-1 Formålet med opplæringen
Elevane og lærlingane skal utvikle kunnskap, dugleik og holdningar for å kunne meistre liva sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Dei skal få utfalde skaparglede, engasjement og utforskartrong.

Bilde: Stockbilde

Opplæringsloven

§ 1-1. Formålet med opplæringa
Elevane og lærlingane skal lære
å tenke kritisk og handle etisk
og miljøbevisst. Dei skal ha
medansvar og rett til
medverknad.

Bilde: Stockbilder

Opplæringsloven

§ 1-1. Formålet med opplæringa

Skolen skal møte elevane med tillit, respekt og krav og gi dei utfordringar som fremjar danning og lærelyst. Alle former for diskriminering skal motarbeidast.

Bilde: Stockbilder

Opplæringsloven

§ 2-3. Innhold og vurdering i grunnskoleopplæringa

Grunnskoleopplæringa skal omfatte kristendom, religion, livssyn og etikk, norsk, matematikk, framandspråk, kroppsøving, kunnskap om heimen, samfunnet og naturen, og estetisk, praktisk og sosial opplæring

Bilde: Stockbilder

Fagfornyelsen – Overordnet del av læreplanverket 2020

1.1. Menneskeverdet

Den enkeltes personlige overbevisning og samvittighet skal ta på alvor slik at alle kan tenke, tro og ytre seg fritt. Elevene skal selv bidra til å ivareta menneskeverdet og reflektere over hvordan de kan forhindre at det krenkes.

Bilde: Stockbilder

Fagfornyelsen – Overordnet del av læreplanverket 2020

1.6. Demokrati og medvirkning

Skolen skal være et sted der barn og unge opplever demokrati i praksis. Elevene skal erfare at de blir lyttet til i skolehverdagen, at de har reell innflytelse, og at de kan påvirke det som angår dem.

Bilde: Stockbilder

Fagfornyelsen – Overordnet del av læreplanverket 2020

1.6. Demokrati og medvirkning

Når elevens stemme blir hørt i skolen, opplever de hvordan de selv kan ta egne bevisste valg. Slike erfaringer har en verdi her og nå, og forbereder elevene på å bli ansvarlige samfunnsborgere.

Bilde: Stockbilder

Fagfornyelsen – Overordnet del av læreplanverket 2020

2.1. Sosial læring og utvikling

I møte med elevene skal lærerne fremme kommunikasjon og samarbeid som gir elevene mot og trygghet til å ytre egne meninger og til å si ifra på andres vegne.

Alle skal lære å samarbeide, fungere sammen med andre og utvikle evne til medbestemmelse og medansvar.

Bilde: Stockbilder

Fagfornyelsen – Overordnet del av læreplanverket 2020

2.5.1. Folkehelse og livsmestring

Livsmestring dreier seg om å kunne forstå og å kunne påvirke faktorer som har betydning for mestring av eget liv. Temaer skal bidra til at elevene lærer å håndtere medgang og motgang, og personlige og praktisk utfordringer på en best mulig måte.

Verdivalg og betydningen av mening i livet, mellommenneskelige relasjoner, å kunne sette grenser og respektere andres, og å kunne håndtere tanker, følelser og relasjoner hører også hjemme under dette temaet.

Bilde: Stockbilder

Livsmestring - egenomsorg, selvstendighet, medbestemmelse

Fokus på læring for hverdagen og fremtiden. Hvilke områder er da viktige å fokusere på?

Bilde: Stockbilder

Spesialundervisning – Hva er det?

- ▶ Elever som ikke får tilfredsstillende utbytte av opplæringen, har rett til spesialundervisning.
- ▶ PPT gjør en sakkyndig vurdering som sier hva avviket fra læreplanverket skal være, og hvilket innhold og organisering opplæringen bør ha.

Bilde: Stockbilder

Veilederen for spesialundervisning - Udir

Bilde: Stockbilder

5 overordnede områder:

- ▶ kommunikasjon
- ▶ nærhet og samhørighet
- ▶ egenomsorg
- ▶ praktiske ferdigheter
- ▶ verdsatt sosial rolle

Spesialundervisning – Hva er det?

- ▶ Skoleeier, ofte delegert rektor fatter enkeltvedtak om innhold og organisering av spesialundervisningen.
- ▶ Kontaktlærer/spesialpedagog lager en individuell opplæringsplan (IOP).
- ▶ Skolen gir eleven spesialundervisning slik det er beskrevet i enkeltvedtak og IOP.

Bilder: Stockbilder

Enkeltvedtak

- ▶ Enkeltvedtaket skal si noe om:
 - ▶ **Innhold** – hva slags opplæringstilbud, avvik fra læreplanverket; herunder kompetansemål, avvik i hvilke fag, fritak for vurdering m.m.
 - ▶ **Omfang** – antall årstimer.
 - ▶ **Organisering** – i klassen, gruppe/liten gruppe, eneundervisning, alternativ opplæringsarena osv.
 - ▶ **Kompetanse** – lærer, spesialpedagog, logoped, assistent osv.

Bilde: Stockbilder

Enkeltvedtak

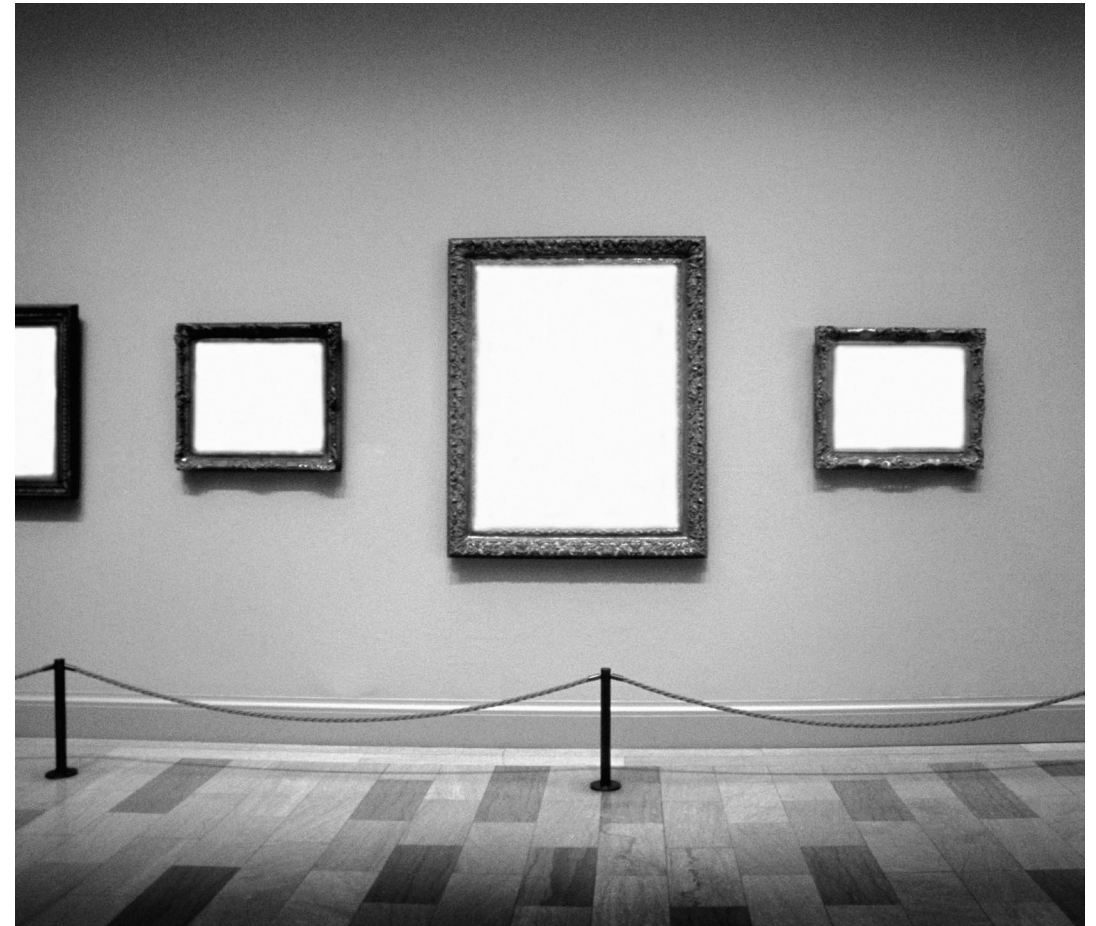
Eleven skal ikke ha andre avvik fra den ordinære opplæringen enn det som står i enkeltvedtaket!

Bilde: Stockbilder

INDIVIDUELL OPPLÆRINGSPLAN - IOP

- ❑ SKOLEN SKAL UTARBEIDE IOP PÅ GRUNNLAG OG BAKGRUNN AV SAKKYNDIG VURDERING OG ENKELTVEDTAK OM SPESIALUNDERVISNING.
- ❑ IKKE SETTE ANDRE HJELPETILTAK I IOP ENN DET SOM ER FASTSATT I ENKELTVEDTAK.

INDIVIDUELL OPPLÆRINGSPLAN - IOP

- ❑ IOP - SIKRE AT ELEVEN FÅR ET LIKEVERDIG OG TILPASSET OPPLÆRINGSTILBUD.
- ❑ KORTFATTEDE OG PRAKTISKE PLANER/ARBEIDSVERKTØY TIL HJELP I PLANLEGGING, GJENNOMFØRING OG EVALUERING AV OPPLÆRING SPESIALUNDERVISNING.

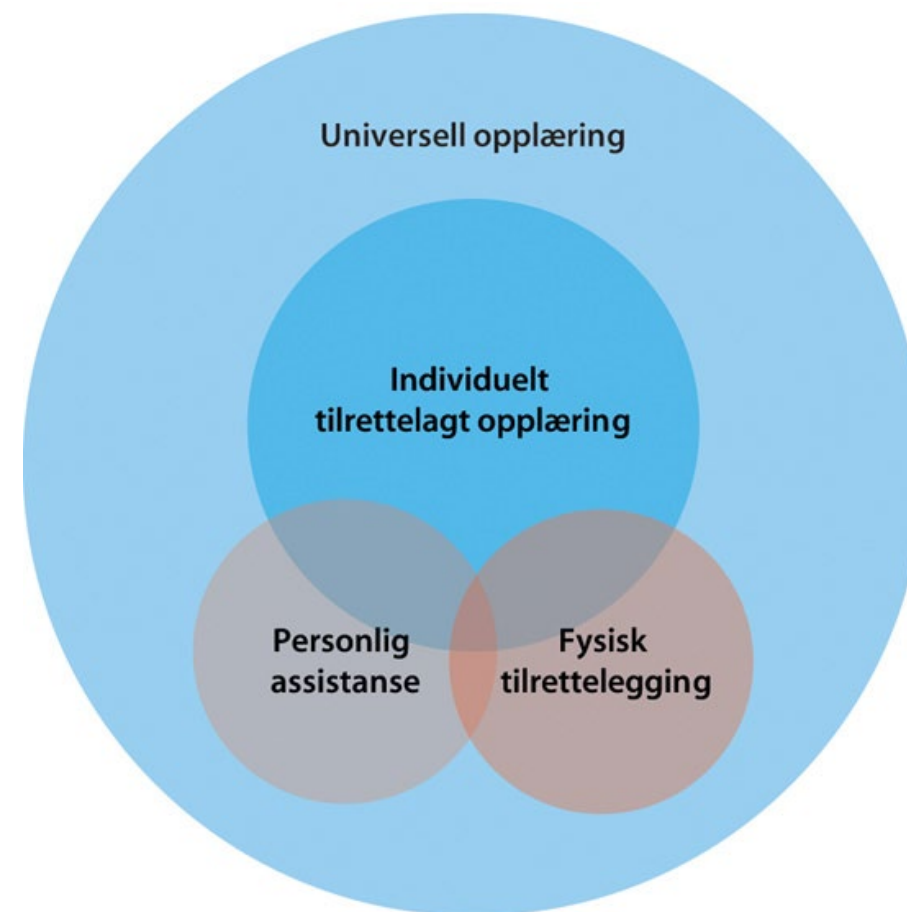

Ny opplæringslov 2024

- ▶ [Ny opplæringslov høsten 2024 \(udir.no\)](https://udir.no)

Nye betegnelser på spesialundervisning

- ▶ Det som i gjeldende lov heter «spesialundervisning» deles i den nye loven opp i «personlig assistanse», «fysisk tilrettelegging», «tekniske hjelpemiddel» og «individuell tilrettelagt opplæring.»
- ▶ Stortinget har fastslått at det fortsatt skal være klagerett på gjennomføring av individuell tilrettelagt opplæring, og at regjeringen skal komme tilbake til Stortinget med en vurdering av hvordan dette kan sikres.

Alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) Opplæringsloven §2.16

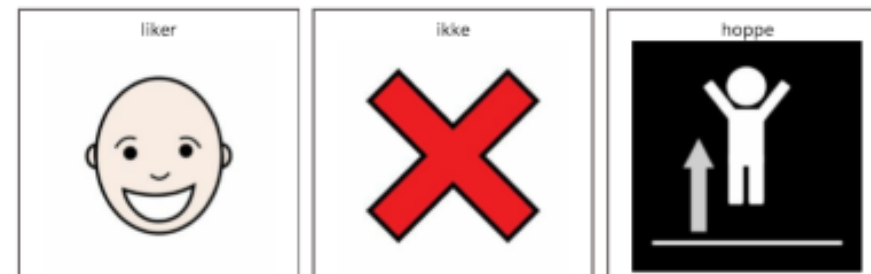
Når en person helt eller delvis mangler funksjonell tale eller har vansker med språkforståelse, kan den ha behov for og rett til å benytte seg av ASK.

Bilde: Pinterest

Hva er ASK?

- ▶ Bruk av andre former enn vokal tale i direkte kommunikasjon med andre.
- ▶ Grafisk kommunikasjon, Tegn-til-tale, kroppsspråk, kommunikasjonspass osv.

Bilder: Statped

Kommunikasjonspass – Boka om meg

BOKA OM MEG

Les denne boka for å bli bedre kjent med meg og så vi kan kommunisere bedre!

- Samle meningsbærende uttrykk, for eksempel i form av lyder, bevegelser og gester.
- Kommunikasjonspass kan være en måte å samle og presentere informasjon om kommunikative uttrykk på, i et kort, lettfattelig format.
- Bruk f.eks. Book Creator eller annet aktuelt materiale/hjelpemiddel/program.

ASK er kommunikasjon

- ▶ Kommunikasjon er grunnleggende for mellommenneskelig samspill, for å forstå og for å kunne gjøre seg forstått.
- ▶ Kommunikasjon fremmer selvstendig deltakelse i sosiale relasjoner og i samfunnet.

Bilde: Stockbilder

ASK FREMMER SPRÅKUTVIKLING

Bilde: Stockbilder

Opplæringslova og forskrifter

Med forarbeider
og tolkninger

Publisert januar 2021

2020–2021

OPPLÆRINGSLOVENS

§ 2.16

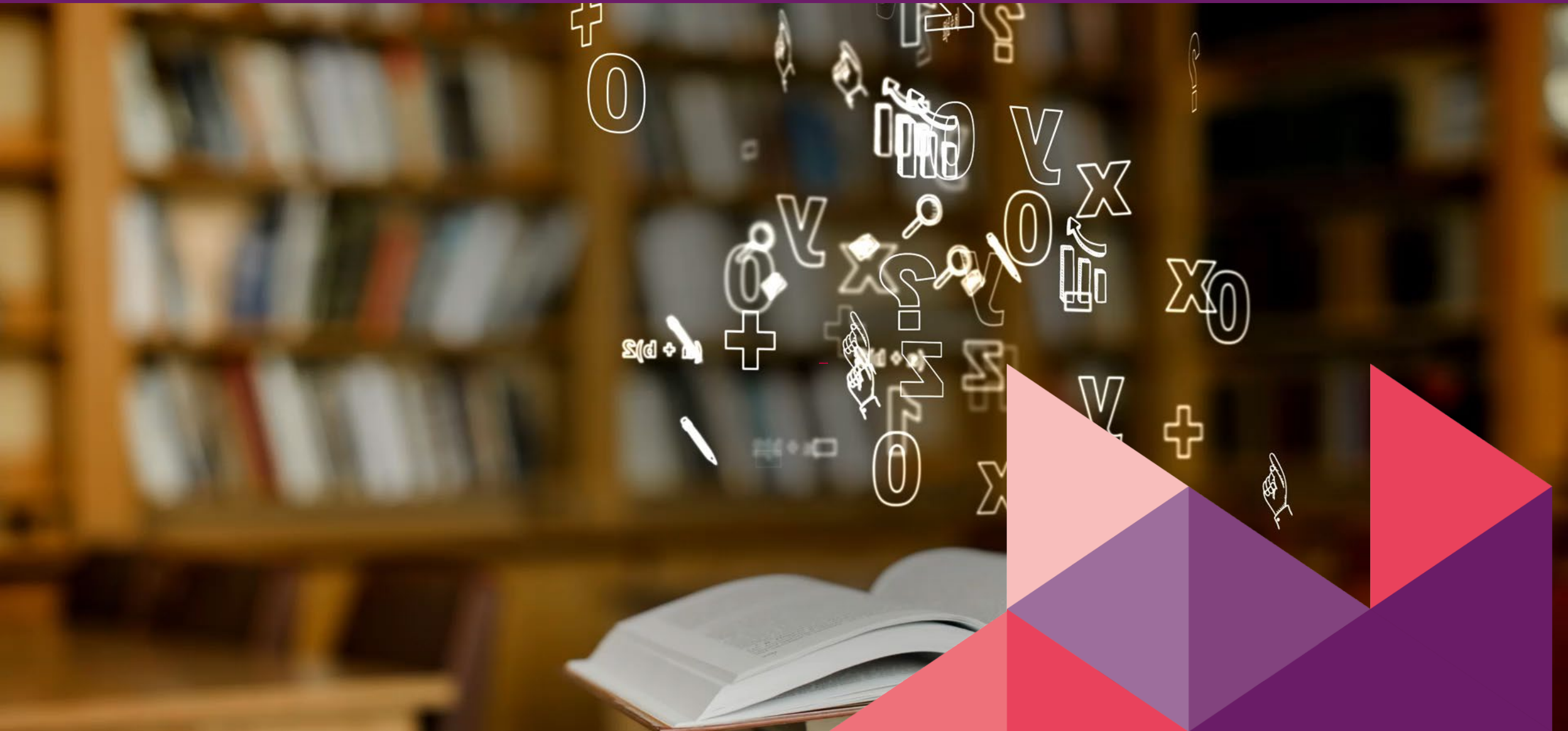
§ 2-16. Opplæring av elevar med behov for alternativ og supplerande kommunikasjon (ASK)

- ▶ Elevar som heilt eller delvis manglar funksjonell tale og har behov for alternativ og supplerande kommunikasjon, skal få nytte eigna kommunikasjonsformer og nødvendige kommunikasjonsmiddel i opplæringa.
- ▶ Når ein elev ikkje har eller kan få tilfredsstillande utbytte av det ordinære opplæringstilbodet, har eleven rett til spesialundervisning etter reglane i kapittel 5. Dette inkluderer nødvendig opplæring i å bruke alternativ og supplerande kommunikasjon.

Kommunikasjon er grunnmur for læring

- ▶ Språk- og kommunikasjonskompetanse gir økt kognitiv utvikling/læringsutvikling.
- ▶ ASK-brukere skal ha opplæring i, og tilgang til, sin kommunikasjonsform.
- ▶ Kommunikasjonspartnere må være aktive brukere og rollemodeller.
- ▶ ASK brukes hele skoledagen og i alle fag.
- ▶ Dagsplan er struktur/organisering, og ikke en kommunikasjonsform. Man skal kunne snakke OM dagsplanen.

Eksempel på ASK-kartlegging til bruk ved overganger

Den viktige velkomst samtale

- ▶ Overgang mellom barnehage og skole innebærer forandring, uforutsigbarhet og bekymringer. Stresset kan oppleves større når barnet har nedsatt funksjonsevne. Hvordan vil skolen møte barnets behov slik at overgangen skaper minst mulig stress?
- ▶ Det vil være viktig å høre med foreldrene om hvilke forventninger de har til skolestarten.

Nøkkelementer
i bruk ved overgangene

Nøkkelementer

- ▶ Inkludering
- ▶ Holdninger
- ▶ Kompetanse
- ▶ Samarbeid internt og eksternt
- ▶ Tilrettelegging
- ▶ Personalressurser

Inkludering

- ▶ Det er ønskelig at barnet er mest mulig sammen med de andre barna i timene. Hvordan kan skolen inkludere barnet på en best mulig måte i klasserommet, samtidig som det også blir tilrettelagt for skjerming når han trenger det.
- ▶ Hvordan kan skolen tilrettelegge for at barnet ikke blir gående alene i skolegården?
- ▶ Det er like viktig for barn å bli anerkjent som fullverdige medlem av fellesskapet på skolen som andre. Hvordan skal skolen tilrettelegge for at barnet blir møtt av sine medelever med dette som et perspektiv?
- ▶ Hvordan vil skolen jobbe på best mulig måte for å få inkludert barnet i klassen og slik at det får venner?
- ▶ Er det bestemt hvem som skal være fadder på nåværende tidspunkt? Hvis ikke, når får foreldrene beskjed om dette? På hvilket tidspunkt kan barnet og fadderen bli kjent med hverandre?

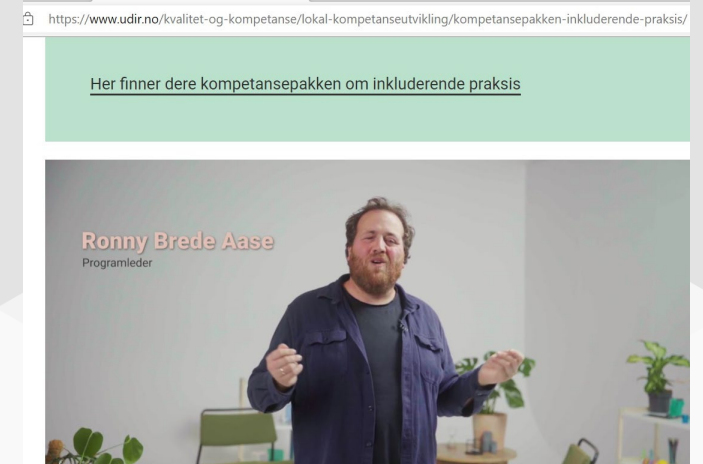

F.....F.....F

Kompetansepakke om inkluderende praksis (udir.no)

Kompetansepakke om inkluderende praksis

Målet med denne kompetansepakken er å oppnå en mer inkluderende praksis og en kultur for mangfold. Det er gratis og åpent for alle dere som jobber med barn og elever - enten det er i barnehagen, SFO, grunnskolen, videregående skole eller i PP-tjenesten.

Holdninger

- ▶ Alle barn har rett til medvirkning og til innflytelse på sitt eget institusjonelle liv. Hvordan skal skolen tilrettelegge best mulig for dette når det gjelder barnet?
- ▶ Også barn med spesielle behov for oppfølging har behov for å være flink til noe eller best i noe. Hvilke tanker har skolen om viktigheten av dette?
- ▶ Hvordan viser skolen at barnet er reelt velkommen?
- ▶ Det er viktig at skolen unngår at barnet blir hele skolens maskot. Dette er et stempel som er vanskelig å bli kvitt, og som hindrer utvikling.

Kompetanse

- ▶ Hvordan kan man på en god måte overføre kompetansen fra barnehagen over til skolen?
- ▶ Barnet bruker i dag digital dagtavle i barnehagen, dette vil være noe barnet fortsatt har behov for i skolen også.
- ▶ Barnet er i stort behov av forutsigbarhet og struktur. Barnet må forberedes i god tid på hva som skal skje. Plutselige forandringer kan skape forvirring og uro.
- ▶ Språktrening i skolen. Hvilken modell bruker skolen for barn som ikke har språk?(Karlstadmodellen, ordbildemetoden, osv)? Trenger skolen opplæring?
- ▶ Har skolen kunnskaper om bruk av visuelle og auditive hjelpemidler i skolehverdagen, ved overgangssituasjonene, når beskjeder skal gi osv.?
- ▶ Kan kontaktlærer, assistent og SFO ansatte tegn til tale?
- ▶ Har kontaktlærer/assistent kjennskap til diagnosen?
- ▶ Barnet har vanskeligheter med å fortelle om skoledagen sin da kan for eks. kontaktbok, bilder, kamera, I-pad med Book Creator, osv. være gode kommunikasjonsmidler mellom skolen og hjemmet eller har skolen andre rutiner på dette? Vi trenger å lære å bruke Book Creator

Tilrettelegging

- ▶ Han vil trenge skjerming fra fellesskapet av og til, har skolen et rom stående som han kan trekke seg tilbake til når han har behov for det.
- ▶ Barnet bruker fremdeles bleier. Barnet bruker toalettet, men trenger plass for bleieskift, et sted hvor bleiene kan ligge og muligheter til å kunne ligge på en stellemadrass for å få skiftet. Det bør være en fast person som tar seg av toalettbesøkene. Har skolen muligheter for et toalett som er tilrettelagt for barnet?
- ▶ Barnet kan av og til forsvinne ute av syne og gå utenfor områder som ikke er gjerdet inn. Hvordan kan skolen følge opp dette på best mulig måte?
- ▶ Hvordan lager man systemer hvor det blir enkelt å for eks. vente på tur?
- ▶ Barnet har mange hjelpemidler. Hvor skal de lagres?

Samarbeid eksternt

- ▶ Trenger skolen hjelp av eksterne fagfolk for å tilrettelegge for barnet og på skolen som f.eks. Frambu, Statped. Habiliteringen, BUPP etc. Eller innehar skolen disse kunnskapene og kompetansen selv?

Samarbeid internt

- ▶ Det er opprettet ansvarsgruppe, men det må settes inn ny koordinator. Avklare. Skolen innkaller til ansvarsgruppe i samarbeid med foreldrene. Kontinuitet og evalueringer - hva fungerer? Hvordan få ting til å fungere bedre? Samtaler, planer mellom kontaktlærer, assistent, spes.ped?

Bemanning –Personal ressurser

- ▶ Det bør stå en fast person klar til å ta imot barnet for eks. når det kommer på skolen i taxi.
- ▶ Barnet kommer til å begynne på SFO før det begynner på skolen, det bør sørges for at ressursene er på plass fra 1.august.
- ▶ Hva hvis barnet vil forlate klasserommet, vil det stå ressurser på plass for å følge barnet, for å unngå at det skader seg?
- ▶ Ta høyde for Plan B.
- ▶ Risiko momenter i bemanningen: hvordan er ressursene på starten av dagen? Hvordan er ressursene på slutten av dagen?

Barnehage loven § 2

Barnehagen skal samarbeide med skolen om barnas overgang fra barnehagen til skolen med tanke på at det skal bidra til at de får en trygg og god overgang

Overgang barnehage-skole for barn med særskilte behov

En systematisk litteraturgjennomgang fra perioden 2015-2021.

Fagerlid Festøy et al. Spes.ped.0223

(Nederland, Australia, Norge, Canada, Tyrkia, Sverige, USA)

Resultater

- ▶ Gjennomgående temaer: foreldrene medvirkning og informasjon
- ▶ Barnas stemme er fraværende
- ▶ Lærerens profesjonelle fleksibilitet varierte mye, det samme lærerens varhet for barna
- ▶ Foreldrene rapporterte om signifikant mer informasjon før skolestart enn etter
- ▶ Foreldrene gjennomgående mer fornøyd før enn etter skolestart
- ▶ God kommunikasjon fra barnehagen sammenlignet med skolen
- ▶ Foreldrene var kritiske til lang ventetid på hjelp fra spesialister samt at de selv måtte påse at barnet fikk den riktige hjelpen.
- ▶ Individuelle møter med foreldrene og barn og hospitering i barnehagen ble vurdert som viktige aktiviteter i overgang.
- ▶ Barnets fungering var signifikant markør for vellykket overgang

1)Bygge barnet-2)Bygge foreldrene-3)Bygge skolen

- 1)Se barnet som individ. Mestre endringer.
- 2)Involvere og hjelpe til å navigere i systemet.
- 3)Tilgang på støtte og kunnskap i klasserommet.

Gruppearbeid

- Vi sirkulerer
- Del erfaringer

Gruppearbeid 2023

► Løsninger:

- Utsatt skolestart – vurdering av valg – det året skal føre til utvikling, at du klarer deg uten ekstra ressurser
- Samarbeid med bhg og skole – hospitering i en periode har fungert bra
- Faste ansatte i en avdeling som følger opp et barn
- Spesialskole/avd
- Skryt av Lier kommune, startet tidlig overføring (6- mnd)– ansatte fra bhg over i skolen 2 ganger i uken. Bhg lærte opp skole.
- Bhg tar med seg alle ungene til skolen fra bhg, med tanke på barnet.
- Erfaringsutveksling.
- <nettverksbygginh

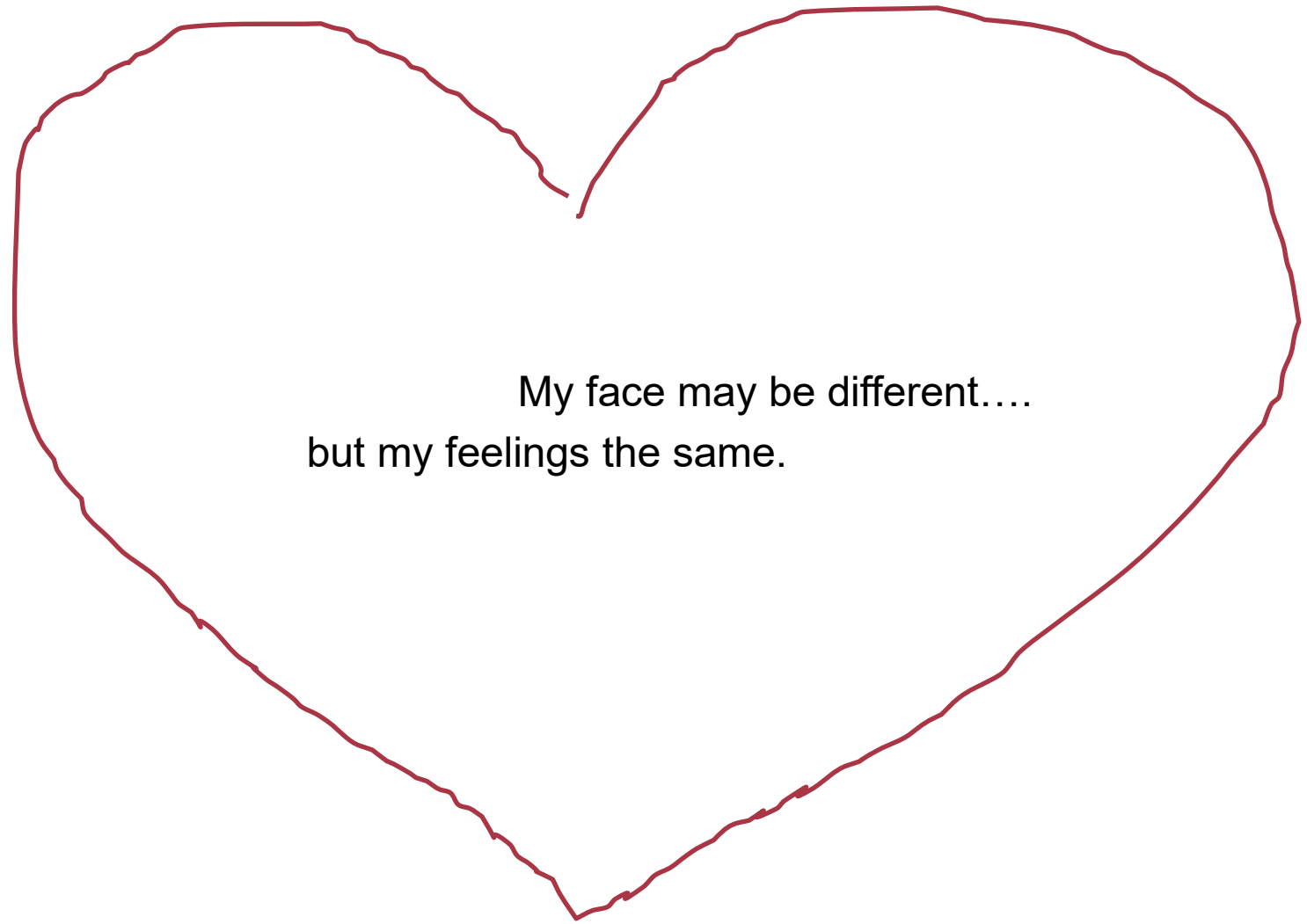
► Hindringer

- Utsatt skolestart – vurdering av valg – hvilke forventninger har BARNET vedrørende skolestart? Personen i størrelse blir for stor i forhold til de andre barna.
- Følge samme barnegruppe ved utsatt
- Kommunikasjon – hvor vil barnet være
- Utfordringer med bemanning
- Spesialskole/avd
- Søknad av skole med sent svar. Jobben må startes lenge før.
- Overføring startet for sent.

[Skoleveien - To historier om skolestart | Naku](#)

- ▶ [Overganger i opplæringen - Frambu](#)
- ▶ [Overganger for barn og unge som får spesialpedagogisk hjelp eller spesialundervisning \(udir.no\)](#)
- ▶ [Veilederen Spesialundervisning \(udir.no\)](#)
- ▶ [Sammensatte lærevansker - Mine tegn i barnehagen: Overgang til ny avdeling - YouTube](#)
- ▶ [Overgangen mellom barnehage og skole \(udir.no\)](#)
- ▶ <https://oppsiden.no/wiki/2954/webinar-overgang-fra-barnehage-til-skole/>
- ▶ [Literacy | statped.no](#)
- ▶ [Skoleveien - To historier om skolestart | Naku](#)
- ▶ <https://naku.no/kunnskapsbanken/skjema-bedrer-overganger>
- ▶ [Interessekartlegging – et viktig grunnlag for spesialpedagogisk tilrettelegging | statped.no](#)

My face may be different....
but my feelings the same.

🌐 statped.no

f facebook.com/statped

🐦 twitter.com/statped